

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2878/2559

บริษัท เอ็ม เอส ไอ จี ประกันภัย (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) โจทก์ บริษัท เวิร์ดเน็ต โลจิสติกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 824, ป.วิ.พ. มาตรา 225

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามหนังสือรับรองบริษัทจำเลยที่ 1 ระบุวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการว่า จำเลยที่ 1 เป็นนายหน้าและตัวแทนดำเนินการตามพิธีการศุลกากร ทั้งที่การทำอากาศยานและการทำเรือเพื่อนำสินค้าเข้าและส่งออกไปยังต่างประเทศ ประกอบกิจการเป็นนายหน้าตัวแทนในการรับส่งสินค้าระหว่างประเทศ ทั้งทางเรือและทางอากาศ ประกอบกิจการบริการให้เข้าช่วงรถบรรทุกสินค้า จำเลยที่ 1 จึงไม่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการรับขนของทางทะเลเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติ และใบตราส่งที่ออกโดยจำเลยที่ 2 ในช่องสำหรับการส่งมอบสินค้ากรุณาติดต่อ ได้ระบุชื่อจำเลยที่ 1 ในการติดต่อเพื่อส่งมอบสินค้า สอดคล้องกับหนังสือแจ้งการมาถึงของเรือจำเลยที่ 1 จึงเป็นเพียงผู้ดำเนินการติดต่อส่งมอบสินค้าเมื่อเรือบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ที่บรรจุสินค้าตามคำฟ้องเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพ ใบตราส่งดังกล่าวจึงไม่ใช่หลักฐานแห่งสัญญารับขนของทางทะเลที่มีจำเลยที่ 1 เป็นคู่สัญญาในฐานะผู้ขนส่ง จำเลยที่ 2 เป็นผู้จัดหาตู้คอนเทนเนอร์ตลอดจนเรือบรรทุกสินค้า โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการขนส่งสินค้านั้น จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 ได้รับมอบหมายจากจำเลยที่ 2 ให้ทำการขนส่งสินค้าตามใบตราส่ง การที่จำเลยที่ 1 เรียกเก็บค่าระวางไปยังผู้เอาประกันภัยตามใบเรียกเก็บค่าระวางที่จำเลยที่ 1 จัดทำขึ้นโดยไม่ปรากฏค่าธรรมเนียมตัวแทนในใบเสร็จรับเงินที่จำเลยที่ 1 ออกให้ผู้เอาประกันภัย ก็เป็นการดำเนินการในฐานะบุคคลซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายตามประเพณีในธุรกิจการรับขนของทางทะเลให้เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในการดำเนินงานอันเกี่ยวกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรับขนของทางทะเล ฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นในการรับขนสินค้าอันจะต้องรับผิดชอบผู้เอาประกันภัย โจทก์ผู้รับประกันภัยไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 1 ได้ โจทก์แก้อุทธรณ์ว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบโจทก์ในฐานะเป็นตัวแทนเข้าทำสัญญาแทนตัวการที่อยู่ต่างประเทศ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 824 แต่โจทก์บรรยายฟ้องว่า ผู้เอาประกันภัยได้ติดต่อว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้ทำการขนส่งสินค้าพิพาท และจำเลยที่ 1 ว่าจ้างจำเลยที่ 2 ขนส่งสินค้านี้ดังกล่าวอีกทอดหนึ่งโดยไม่ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนเข้าทำสัญญาแทนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นตัวการที่อยู่ต่างประเทศ คำแก้อุทธรณ์ของโจทก์จึงเป็นเรื่องที่โจทก์มิได้กล่าวในคำฟ้อง จึงเป็นข้อแก้อุทธรณ์ที่โจทก์ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 38 ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามชำระเงินจำนวน 191,622.36 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 185,191.50 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะ

ชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ให้การยกฟ้อง จำเลยที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์ขอถอนฟ้อง จำเลยที่ 3 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอนุญาต และมีคำสั่งให้ จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 3 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษา ให้จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ร่วมกันชำระเงินจำนวน 153,691.40 บาท พร้อมดอกเบี้ยใน อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2556 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยถึงวันฟ้องต้องไม่เกินจำนวน 6,430.96 บาท ตามคำฟ้อง กับให้จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 5,000 บาท เฉพาะ ค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนค่าทนายทนายที่โจทก์ชนะคดี จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่ง นั่งพิจารณาคดีรับรองว่ามีเหตุอันควรอนุญาตให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ ศาลฎีกาแผนกคดี ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์กับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด มี วัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการรับประกันวินาศภัยทุกประเภท รวมทั้งการรับประกันภัยสินค้า ที่ขนส่งในคดีนี้ โจทก์มอบอำนาจให้นายสุริยา เป็นผู้ดำเนินคดีแทนโจทก์ จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคล ประเภทบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการเป็นนายหน้าและตัวแทนดำเนินการตาม พิธีศุลกากรทั้งการทำอากาศยานและการทำเรือ เพื่อนำสินค้าเข้าและส่งออกสินค้าไปยัง ต่างประเทศ ประกอบกิจการเป็นนายหน้าตัวแทนในการรับส่งสินค้าระหว่างประเทศทั้งทางเรือ และทางอากาศ ประกอบกิจการบริการให้เช่าช่วงรถบรรทุกสินค้า จำเลยที่ 2 เป็นนิติบุคคล ประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียนภายใต้กฎหมายของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มี วัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการรับขนส่งสินค้าทั้งในและระหว่างประเทศ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อบำเหน็จค่าระวางอันเป็นทางการค้าปกติ บริษัทโฮเทลแอนด์โฮมอินโนเวชัน จำกัด ได้สั่งซื้อสินค้าถังขยะและรถเข็นจำนวน 495 กล้อง จากบริษัทของควิง จัสติต อินดัสตรีส์ จำกัด (CHONGQING JUSTIT INDUSTRIES CO.,LTD.) ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้ซื้อ ได้เอาประกันภัยสำหรับความเสียหายหรือสูญหายแก่สินค้าในระหว่างการขนส่งไว้ต่อโจทก์ในวง เงินทุนประกันภัยจำนวน 592,029.20 บาท โดยผู้ซื้อได้ติดต่อจำเลยที่ 1 เพื่อให้จัดการขนส่งสินค้า นั้นโดยจำเลยที่ 1 ได้ให้จำเลยที่ 2 จัดหาตู้คอนเทนเนอร์ที่ใช้บรรจุสินค้ามอบให้แก่ผู้ขายเพื่อบรรจุ สินค้า เมื่อจำเลยที่ 2 ได้รับมอบตู้คอนเทนเนอร์ที่บรรจุสินค้าเรียบร้อยแล้วขนส่งสินค้าของ ผู้เอาประกันภัยมากับเรือ ซินแฮง 528 (XIN HANG 528) โดยเดินทางออกจากท่าเรือประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน ถึงท่าเรือกรุงเทพ ประเทศไทย ผู้เอาประกันภัยได้ว่าจ้างจำเลยที่ 3 ให้ เป็นผู้ดำเนินพิธีการศุลกากรและรับมอบสินค้าแทนและดำเนินการขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพ เพื่อส่งไปยังโกดังของผู้เอาประกันภัย ต่อมาจำเลยที่ 3 ได้ดำเนินการขนส่งสินค้าไปส่งที่โกดังของ ผู้เอาประกันภัย เมื่อผู้เอาประกันภัยได้เปิดตู้คอนเทนเนอร์ที่โกดังของผู้เอาประกันภัย ปรากฏว่ามี น้ำขังอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์และมีสินค้าที่ขนส่งมาได้รับความเสียหายจำนวน 324 ชิ้น จึงได้โต้แย้ง ตามใบส่งสินค้า ผู้ซื้อได้เรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยที่ 1 แต่จำเลยที่ 1 ไม่ชำระ จึงเรียกร้องมายัง โจทก์ โจทก์ได้ใช้คำสั่งใหม่ทดแทนให้แก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยจำนวน 185,191.40 บาท โจทก์จึงรับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยมาเรียกร้องเอาแก่จำเลยที่ 1 และที่ 2 มีปัญหาที่ต้อง วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นในการรับขนส่งสินค้า ถังขยะและรถเข็นจำนวน 495 กล้อง ทางทะเล ตามคำฟ้องหรือไม่ ในปัญหานี้จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ว่า จำเลยที่ 1 ไม่ใช่ผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นตามความหมายในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ

การรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534 เนื่องจากจำเลยที่ 2 เป็นผู้ออกใบตราส่ง จำเลยที่ 1 ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใบตราส่งและไม่ได้เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าในขั้นตอนการขนส่งช่วงใด จำเลยที่ 1 มีหน้าที่ทำเพียงในเรื่องการนำเข้าและพิธีการศุลกากร โดยจำเลยที่ 1 แนะนำผู้ขนส่งในต่างประเทศพร้อมแจ้งค่าระวางการขนส่งให้แก่ผู้เอาประกันภัยทราบเพื่อตกลงก่อนที่จะแจ้งรายละเอียดให้จำเลยที่ 2 เป็นผู้ดำเนินการขนส่งสินค้าทางทะเลจากท่าเรือประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมายังท่าเรือกรุงเทพ เห็นว่า ตามหนังสือรับรองบริษัทจำเลยที่ 1 ระบุวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการว่าจำเลยที่ 1 เป็นนายหน้าและตัวแทนดำเนินการตามพิธีการศุลกากร ทั้งที่การทำอากาศยานและการท่าเรือเพื่อนำสินค้าเข้าและส่งออกไปยังต่างประเทศ ประกอบกิจการเป็นนายหน้าตัวแทนในการรับส่งสินค้าระหว่างประเทศทั้งทางเรือและทางอากาศ ประกอบกิจการบริการให้เช่าช่วงรถบรรทุกสินค้า ตามหนังสือรับรองบริษัทจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงไม่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการรับขนของทางทะเลเพื่อบำเหน็จเป็นทางค่าปกติ และใบตราส่งเป็นใบตราส่งที่ออกโดยจำเลยที่ 2 ในช่อง "FOR DELIVERY PLEASE CONTACT" หรือ "สำหรับการส่งมอบสินค้ากรุณาติดต่อ" ได้ระบุชื่อจำเลยที่ 1 ในการติดต่อเพื่อส่งมอบสินค้า สอดคล้องกับหนังสือแจ้งการมาถึงของเรือ จำเลยที่ 1 จึงเป็นเพียงผู้ดำเนินการติดต่อส่งมอบสินค้าเมื่อเรือบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ที่บรรจุสินค้าถึงชายะและรถเข็นจำนวน 495 กล้อง ตามคำฟ้องเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพ ดังนั้น ใบตราส่งจึงไม่ใช่หลักฐานแห่งสัญญารับขนของทางทะเลที่มีจำเลยที่ 1 เป็นคู่สัญญาในฐานะผู้ขนส่ง เมื่อจำเลยที่ 2 เป็นผู้จัดหาตู้คอนเทนเนอร์ตลอดจนเรือบรรทุกสินค้าโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานของโจทก์ว่า จำเลยที่ 1 ได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการขนส่งสินค้านั้น พยานหลักฐานของโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักและเหตุผลให้รับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ได้รับมอบหมายจากจำเลยที่ 2 ให้ทำการขนส่งสินค้าตามใบตราส่ง แม้ช่วงใดช่วงหนึ่งในฐานะเป็นผู้ขนส่งอื่น การที่จำเลยที่ 1 เรียกเก็บค่าระวางไปยังผู้เอาประกันภัยตามใบเรียกเก็บค่าระวาง โดยไม่ปรากฏว่ามีรายการค่าธรรมเนียมตัวแทน (Agency Fee) ในใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีที่จำเลยที่ 1 ออกให้แก่บริษัทโฮเต็ล แอนด์ โฮม อินโนเวชัน จำกัด ผู้เอาประกันภัย แม้จะเป็นเอกสารที่จำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดทำขึ้นเอง แต่ก็เป็นการทำดำเนินการในฐานะบุคคลซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายตามประเพณีในธุรกิจการรับขนของทางทะเลให้เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในการดำเนินงานอันเกี่ยวกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรับขนของทางทะเล เช่น พิธีการเข้าเมือง พิธีการศุลกากร การนำร่อง การเข้าท่า การออกจากท่า การบรรทุกของลงเรือ การขนถ่ายของขึ้นจากเรือ หรือการส่งมอบของแก่ผู้รับตราส่ง เป็นต้น พยานหลักฐานของจำเลยที่ 1 มีน้ำหนักและเหตุผลให้รับฟังได้ดีกว่าพยานหลักฐานของโจทก์ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นในการรับขนสินค้าถึงชายะและรถเข็นจำนวน 495 กล้อง ทางทะเลตามคำฟ้อง อันจะต้องรับผิดชอบบริษัทโฮเต็ล แอนด์ โฮม อินโนเวชัน จำกัด ผู้เอาประกันภัย โจทก์ผู้รับประกันภัยจึงไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนที่โจทก์ชดใช้ให้แก่ผู้เอาประกันภัยจากจำเลยที่ 1 ได้ ที่

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 ดำเนินการขนส่งร่วมกับจำเลยที่ 2 โดยแบ่งหน้าที่กันทำ โดยสอดคล้องกับที่พยานจำเลยที่ 1 นางสาวอภิญห์นันท์ เบิกความตอบคำถามค้านว่า ก่อนที่จะขนส่งสินค้า ผู้เอาประกันติดต่อจำเลยที่ 1 ให้นำสินค้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามายังประเทศไทย โดยแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้จำเลยที่ 1 พิจารณาว่าจะรับขนได้หรือไม่ แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ดำเนินการรับที่จะขนส่งสินค้า

ถึงขยะและรถเข็นจำนวน 495 กล้อง ตามคำฟ้องจากผู้เอาประกันภัยแล้ว จึงติดต่อจำเลยที่ 2 เพื่อให้ทำการขนส่งสินค้า จึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้น ที่โจทก์แก้อุทธรณ์ว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบโจทก์ในฐานะเป็นตัวแทนเข้าทำสัญญาแทนตัวการที่อยู่ต่างประเทศตามมาตรา 824 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยนั้น เห็นว่า โจทก์บรรยายฟ้องว่า ผู้เอาประกันภัยได้ติดต่อว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้ทำการขนส่งสินค้าถึงขยะและรถเข็นจำนวน 495 กล้อง และจำเลยที่ 1 ว่าจ้างจำเลยที่ 2 ให้ขนส่งสินค้าอีกทอดหนึ่งโดยไม่ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนเข้าทำสัญญาแทนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นตัวการที่อยู่ต่างประเทศ คำแก้อุทธรณ์ของโจทก์จึงเป็นเรื่องที่โจทก์มิได้กล่าวในคำฟ้อง จึงเป็นข้อแก้อุทธรณ์ที่โจทก์ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นข้อแก้อุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 38 ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่รับวินิจฉัย เมื่อจำเลยที่ 1 ไม่ได้เป็นผู้ขนส่ง จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและชั้นอุทธรณ์ในส่วนของจำเลยที่ 1 ให้เป็นพับ นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

องค์คณะ

ปริญญญา ดีผดุง · นวลน้อย ผลทวี · รัชพันธ์ ประพุทธนิตสาร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2878/2559>